Súd:	Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka:	9C/121/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4411208737
Dátum vydania rozhodnutia:	05. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Viera Betáková
ECLI:	ECLI:SK:OSNZ:2016:4411208737.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky, sudkyňou Mgr. Vierou Betákovou, v spore žalobcov: 1/ mal. A. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, C., zastúpená zákonnou zástupkyňou matkou A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, C., 2/ Q. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX/XX, C., 3/ V. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX/XX, C., 4/ M. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. Z. XXXX/XX, V. A., 5/ A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, C., zastúpení: Timoranská & Štofková s.r.o. so sídlom Podzámska 32, Nové Zámky, IČO: 36 813 401, v mene ktorej koná JUDr. Tatiana Timoranská, advokátka, proti žalovanej: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zast. JUDr. Felix Neupauer, advokát so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 50.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 10.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a .

V. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi v 3. rade sumu 10.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

VI. Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a.

VII. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi v 4. rade sumu 5.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

VIII. Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a .

IX. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 5. rade sumu 15.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

X. Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a .

XI. Žalobkyňa v 1. rade má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

XII. Žalobkyňa v 2. rade má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

XIII. Žalobca v 3. rade má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

XIV. Žalobca v 4. rade má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

XV. Žalobkyňa v 5. rade má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa podanou žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 16.05.2011 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne domáhali od žalovaného náhrady nemajetkovej ujmy, vyčíslenej na každého žalobcu osobitne a tiež aj zaplatenia pozostalostnej úrazovej renty od 01.06.2008 do doby trvania nároku na výživnom pre nezaopatrené maloleté dieťa a pozostalostnej úrazovej renty za obdobie od 01.06.2008 do 19.03.2012. Neskôr sa právna zástupkyňa žalobcov návrhom zo dňa 30.1.2012 domáhala pripustenia zmeny petitu návrhu tak, aby žalovaná bola povinná zaplatiť žalobkyni v 1. rade úroky z omeškania vo výške 9,25 % ročne z pozostalostnej poúrazovej renty, z dôvodu, že žalovaná tým, že za škodcu poisteného z povinného zmluvného poistenia nároky žalobkyne v 1. rade nevysporiadal napriek tomu, že poistnú udalosť riadne zaevidoval a žalobkyňa v 1. rade predložila žalovanej všetky doklady, potrebné k likvidácii poistnej udalosti a k jej vysporiadaniu dostala sa žalovaná do omeškania s úhradami jednotlivých mesačných splátok podľa § 797 ods. 3 OZ a ust. § 11 ods. 6,7 zákona č. 381/2001 Z.z., bola povinná tieto nároky vysporiadať do 15 dní po ukončení šetrenia. Súd uznesením zo dňa 30.01.2012 pripustil zmenu petitu návrhu tak, ako je uvedené v zápisnici tohto pojednávania ohľadom úrokov z omeškania od splatnosti jednotlivých mesačných splátok pozostalostnej úrazovej renty.
Žalobcovia odôvodnili svoj nárok tým, že všetci sú blízki príbuzní C. E., ktorý dňa XX.XX.XXXX zomrel na následky dopravnej nehody. Rozsudkom Okresného súdu Komárno pod sp. zn. 3T 23/2009 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Nitre 3To 1/2010 bol Adrián Takács uznaný vinným, pričom v rámci tohto konania bol prijatý jednoznačný záver, že smrť C. E., je v príčinnej súvislosti s porušením povinností vodiča Q. E. s tým, že samotná skutočnosť, že nedal prednosť v jazde bola hlavnou príčinou dopravnej nehody. Q. E. riadil osobné motorové vozidlo značky Z. XXXX, evč. KN XXXAI, ktoré vozidlo bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného a vzťahovala sa k nemu poistná zmluva č. 6545550077/3490544810. V súvislosti s touto dopravnou nehodou bola u žalovaného evidovaná poistná udalosť pod č. 9517207937, v rámci ktorej už bolo poskytnuté plnenie na náhradu nákladov spojených s pohrebom a so škodou, vzniknutou na motocykli.
2. Žalobcovia si touto žalobou uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou blízkej osoby pri dopravnej nehode. Právne svoj nárok zdôvodňujú najmä ust. § 13 ods. 2 a 3 OZ a § 15 Zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a § 4 tohto istého zákona, v ktorom je uvedený rozsah poistenia a smernicami Rady 72/166 EHS 90/233 EHS. S použitím eurokonformných výkladov pojmov náhrada škody a škoda na zdraví, v uvedených ustanoveniach mali žalobcovia za to, že za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa považuje a s prihliadnutím samotného účelu povinného zmluvného poistenia sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma, spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou, podľa ust. § 13 ods. 2 a 3 OZ, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) Zák. č. 381/2001 Z.z. a takáto náhrada spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu, spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.
Pokiaľ ide o žalobcov žalobkyňa v 1. rade je dcérou zomrelého C. E. a narodila sa zo vzťahu žalobkyne v 5. rade a C. E., ktorí žili dlhodobo v druhovskom pomere a spoločne vychovávali svoju dcéru žalobkyňu v 1. rade. V čase smrti mala žalobkyňa v 1. rade takmer 3 roky.
Pokiaľ ide o žalobcov v 2. a 3. rade, títo sú rodičmi zomrelého C. E. a žalobca v 4. rade jeho bratom.
Pokiaľ ide o žalobkyňu v 5. rade, táto bola ku dňu smrti C. E., jeho stálou partnerkou a žili v druhovskom pomere.
Porušením práva na život zomrelého C. E. došlo k nedovolenému zásahu do práva na súkromie všetkých tých osôb, ktoré tvorili rodinu a medzi ktorými existovali pozitívne, sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy.

3. Žalobkyňa v 1. rade si týmto návrhom zároveň uplatnila podľa ust. § 448 OZ nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Táto sa posudzuje podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Uplatnila si to priznaním jednak pozostalostnej úrazovej renty vo výške 200,- Eur mesačne od 01.06.2008 do doby trvania nároku na výživné pre nezaopatrené dieťa a tiež jednorázovo za obdobie od 01.06.2008 do dňa

rozhodnutia vo veci samej, teda do 19.03.2012. Všeobecne mala za to, že pozostalostná úrazová renta, by mala byť stanovená výškou 200,- Eur mesačne, nakoľko nebohý otec maloletej bol zamestnaný ako vodič kamiónovej dopravy a spolu s cestovnými náhradami dosahoval mesačne príjem približne vo výške 1.500,- Eur, ktoré slúžili na zabezpečenie rodiny na vysokej úrovni.

4. V predmetnej veci súd rozhodol rozsudkom zo dňa 19.03.2012, a to tak, že zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 50.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku návrh zamietol. Žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 10.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku návrh zamietol. Žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi v 3. rade sumu 10.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku návrh zamietol. Žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi v 4. rade sumu 5.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku návrh zamietol. Žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni v 5. rade sumu 15.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku návrh zamietol. Zároveň žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade pozostalostnú úrazovú rentu vo výške 200 eur mesačne od 01. 06. 2008 do doby trvania nároku na výživné pre nezaopatrené dieťa vždy do 15. dňa mesiaca vopred k rukám matky žalobkyni v 5. rade. Žalovanú ďalej zaviazal zaplatiť žalobkyni v 1. rade pozostalostnú úrazovú rentu za obdobie od 01. 06. 2008 do 19. 03. 2012 v sume 9.200 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd žalobu v časti o zaplatenie úrokov z omeškania zamietol. Žalovanú zaviazal zaplatiť na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok za návrh vo výške 3.042 eur a titulom náhrady trov konania žalobcom v 1., 2., 3., 4. a 5. rade sumu 3.490,10 Eura z titulu trov právneho zastúpenia k rukám právnej zástupkyni žalobcov do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

5. Pri určení pozostalostnej úrazovej renty súd vychádzal zo skutočnosti, že v čase života neb. C. E. nebola žiadnym rozhodnutím súdu určená vyživovacia povinnosť otca k maloletému dieťaťu, pretože túto si riadne a včas plnil, žil spolu s matkou dieťaťa a s maloletou v spoločnej domácnosti a zdieľali režim rodinného života spoločne. Otec žalobkyni v 1. rade bol zamestnaný v kamiónovej doprave a podľa predloženej pracovnej zmluvy dosahoval priemerný čistý mesačný zárobok 1.500 eur, pričom z osobného listu dôchodkového poistenia zomrelého vyplýva, že jeho denný vymeriavací základ za rozhodujúce obdobie predstavoval sumu 373,61 eura. Podľa príslušných ustanovení zákona o sociálnom poistení, teda výpočtom 30,4167 x 80% x 373,61 eura súd dospel k sume 302 eur, čo je suma úrazovej renty, ktorá by prináležala zomrelému, keďže jeho percentuálny pokles pracovnej schopnosti v dôsledku smrti sa rovná 100%. Po odpočítaní dávky sirotského dôchodku, ktorý poberá žalobkyňa v 1. rade vo výške 90 eur mesačne, suma 200 eur mesačne zodpovedá výške výživného, ktorou sa podieľa zomrelý na výžive maloletej. Okrem toho, žalobkyňa v 5. rade preukázala listinnými dôkazmi odôvodnené náklady spojené s výživou žalobkyne v 1. rade. V tejto časti sa súd stotožnil s názorom žalobkyne a uznal, že výživné na maloletú žalobkyňu v 1. rade je možné ustáliť sumou 200 Eur mesačne.
Ďalším výrokom súd vychádzal už z pevne určenej mesačnej sumy vo výške 200 Eur a za obdobie od 01. 06. 2008 do 19. 03. 2012, teda do rozhodnutia vo veci samej predstavuje renta za toto obdobie 9.200 Eur, vrátane mesiaca marec 2012.
Žalobu v časti o zaplatenie úrokov z omeškania zamietol, keď vychádzal z rozhodnutia rozsudku Najvyššieho súdu SR 5Cdo 217/2010 a mal za to, že v danom prípade uplatňovaný nárok nemá oporu v hmotnom práve, pretože sa nejedná o záväzkovo-právny vzťah medzi účastníkmi konania. Právo na výživné je osobným právom dieťaťa, ktorá je upravené v Zákone o rodine. V danom prípade teda nie je možné uplatniť § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

6. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP a žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcom v 1. až 5. rade náhradu trov konania spojených s právnym zastupovaním a zároveň súd prvého stupňa zaviazal žalovanú zaplatiť súdny poplatok za návrh v sume 3.042 Eur podľa položky 7b ods. b) Sadzobníka súdnych poplatkov.

7. Proti rozsudku súdu prvého stupňa v zákonnej lehote, v jeho zamietajúcej časti týkajúcej sa nemajetkovej ujmy napadli v zákonnej lehote odvolaním žalobcovia, ktorí sa domáhali zmeny rozsudku súdu prvého stupňa v jeho zamietajúcej časti tak, že žalovaná bude zaviazaná zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 150.000 eur, žalobkyni v 2. rade sumu 90.000 eur, žalobcovi v 3. rade sumu 90.000 eur, žalobcovi v 4. rade sumu 90.000 eur a žalobkyni v 5. rade sumu 90.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoj nárok odôvodňovali značne nepriaznivým dopadom tragédie, ktorá postihla najbližších príbuzného na ich psychiku, celkový zdravotný stav s tým, že smrť C. E. najsilnejším možným spôsobom zasiahla do ich osobnostných práv. Medzičasom získali informáciu o tom, že KS v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 6Co/127/2010 podal podnet Súdnemu dvoru Európskej únie na začatie konania

o prejudiciálnej otázke a týka sa pasívnej legitimácie odporcu, resp. rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu, a teda toho, či možno za škodu na zdraví považovať aj majetkovú ujmu (správne malo byť uvedené nemajetkovú ujmu). Žalobcovia, poukazujúc na všetky doterajšie vyjadrenia, majú za to, že žalovaná je v konaní pasívne legitimovaná a žalovaná výška náhrady v nemajetkovej ujme zodpovedá intenzite zásahu do práva na ich súkromný život a prežívaným útrapám, najmä keď porovnávajú nimi uplatnený nárok na výšku náhrad priznávanú v iných konaniach verejne činným osobám za výrazne menej vážne a intenzívne zásahy do osobnostných práv. Potom s porovnaním s týmto dopadom straty blízkej osoby v dôsledku jej smrti je určite hodný ohodnotenia aspoň vo výške požadovanej žalobcami.

8. Rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcej časti, týkajúcej sa nemajetkovej ujmy, ako aj v časti trov konania, napadla v zákonnej lehote odvolaním žalovaná, ktorá sa domáhala zmeny rozhodnutia súdu prvého stupňa v tejto časti a zamietnutia návrhu. Po nahliadnutí na okruh nárokov poškodeného v zmysle § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z. z., ako aj článok I ods. 2 Všeobecných poistných podmienok poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 636 vyplýva, že nároky z titulu zásahu do ochrany súkromia predmetný zákon nepokrýva, a teda nemôže byť daná zodpovednosť žalovanej za žalobcom uplatňovaný nárok, ktorý je nesprávne právne kvalifikovaný ako škoda na zdraví v širšom ponímaní. Žalovaná nesúhlasila s právnym názorom súdu prvého stupňa a z jeho extenzívnym výkladom ust. § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. Z uvedeného zákonného ustanovenia je zrejmé, že poistenie sa týka poistenia zodpovednosti za škodu, a nie poistenia zodpovednosti za nemajetkovú ujmu. Pasívna legitimácia poisťovne nemôže byť daná, ak predmet konania tvorí právo na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ, ktoré si žalobcovia uplatňujú titulom plnenia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Poukazujúc na smernicu 2009/103/ES má za to, že je na členskom štáte, akými princípmi si bude riadiť odškodnenie zásahu do zdravia človeka. Podľa vnútroštátnej úpravy SR sa škoda na zdraví alebo pri usmrtení odškodňuje nárokmi uvedenými v § 444 až § 449 OZ, pričom iné nároky už nie sú nárokmi z titulu náhrady škody na zdraví, resp. pri usmrtení (teda ani náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 11 a nasl. nie je nárokom z titulu na zdraví).

9. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých vyhovujúcich a zamietajúcich výrokoch vo vzťahu k žalobcom v 1., 2., 3., 4. a 5. rade týkajúcich sa nemajetkovej ujmy, poplatkovej povinnosti a náhrady trov konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že odvolací súd nemal podmienky v zmysle § 213 ods. 2 O.S.P. pre zopakovanie dokazovania a možnosti vyzvať účastníkov konania k možnému inému posúdeniu pasívnej legitimácie žalovanej.
Rozsudok súdu prvého stupňa zo dňa 19.03.2012 zostal právoplatný iba v časti pozostalostnej úrazovej renty a úrokov z omeškania.
Čo sa týka Smernice č. 72/166/EHS z 24. apríla 1982, Smernice č. 84/5/EHS z 30. decembra 1983, Smernicu č. 90/232 EHS zo dňa 14. mája 1990, a Smernicu č. 2000/26/EÚ zo dňa 16. mája 2005, tieto všetky zákon o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zohľadňuje, a tiež do tohto zákona boli premietnuté aj odporúčania Rady Európy obsiahnuté v Štasburgskom dohovore o povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorý okrem iného zakotvuje odporúčanie zaviesť nárok poškodeného na náhradu škody priamo proti zodpovednostnému poisťovateľovi. Odvolací súd mal za to, že za súčasnej právnej úpravy kedy on rozhodoval o odvolania účastníkov nebolo možné vyložiť ustanovenie § 4 ods. 2, písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. tak, že do pojmu škoda na zdraví a nákladov pri usmrtení je možné subsumovať i náhradu nemajetkovej ujmy. Z uvedených dôvodov odvolací súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že v danom konaní v časti o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv žalobcov - ich práva na súkromný rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode nie je daná pasívna legitimácia žalovanej, t. j. poisťovne vykonávajúcej povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Odvolací súd sa preto stotožnil so záverom Najvyššieho súdu SR vysloveným v uznesení 4Cdo 168/2009 zo dňa 20. apríla 2011 o nedostatku pasívnej legitimácie žalovanej.

10. Súd prvého stupňa opätovne rozhodol rozsudkom dňa 27.1.2014 pod č. k. 9C/121/2011-336, keď zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 50.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku návrh zamietol, žalobkyni v 2. rade sumu 10.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku návrh zamietol. Ďalším výrokom súd prvého stupňa zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi v 3. rade sumu 10.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku návrh zamietol. Ďalej zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi v 4. rade sumu 5.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a

vo zvyšku návrh zamietol a žalobkyni v 5. rade sumu 15.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku návrh zamietol. O trovách konania a náhrade súdneho poplatku rozhodol tak, že o týchto rozhodne dodatočným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku.

11. Rozsudok súdu prvého stupňa napadli v zákonnej lehote odvolaním žalobcovia v 1. až 5. rade a to v zamietajúcej časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy. V podanom odvolaní poukázali na to, že smrť C. E. najsilnejším možným spôsobom zasiahla do ich osobnostných práv. V konaní bolo preukázané, že v osobe C. E. sa jednalo o mladého muža, ktorý mal jednak veľmi pozitívne väzby so svojimi rodičmi a s bratom, ktoré sa v dôsledku jeho smrti neobnoviteľne prerušili, ale hlavne mal snúbenicu a maloletú dcéru, ktorá bude celý svoj život postrádať prítomnosť otca. Čo do kvality a intenzity, vzťah medzi žalobkyňou v 1. rade a akoukoľvek treťou osobou nikdy nebude môcť nahradiť vzťah, ktorý by bol založený a rozvíjal by sa so zomrelým C. E., teda otcom žalobkyne v 1. rade. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy ako nehmotné právo sa síce, čo do intenzity prežitej bolesti a útrap preukazuje veľmi ťažko, na strane druhej však nie je sporné, že ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba utrpí výraznú citovú ujmu najmä vtedy, ak medzi dotknutými osobami existujú v rámci ich súkromného a rodinného života pozitívne väzby. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že ujmu, ktorá vznikla žalobcom, nemožno nahradiť ani zvrátiť, možno ju len zmierniť a vyvážiť v rámci konaní týkajúcich sa práva na ochranu osobnosti. Keďže určenie výšky náhrady je vecou úvahy súdu, nemajú žalobcovia v tomto inú možnosť, než poukazovať na závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a aby z týchto kritérií súd pri svojom rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádzal. Na porovnanie rozhodovacej praxe súdov v iných veciach a vyhodnotenie závažnosti ujmy žalobcovia poukázali na zverejnené rozhodnutia týkajúce sa ochrany osobnosti verejne činných osôb, ktorým boli náhrady len za nevhodné výroky priznané v niekoľkonásobne vyšších sumách. Pokiaľ ide pasívnu legitimáciu žalovaného, v tomto smere sa žalobcovia stotožňujú so záverom súdu prvého stupňa, ktorý akceptoval v plnom rozsahu ich právnu argumentáciu. Žalobcovia majú za to, že súdom prvého stupňa priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy nezodpovedá intenzite zásahu do práva na súkromný život a prežívaných útrapách žalobcov a navrhli odvolaciemu súdu, aby pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho zamietajúcej časti tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 150.000,- eur, žalobkyni v 2. rade sumu 90.000,- eur, žalobcovi v 3. rade sumu 90.000,- eur, žalobcovi v 4. rade sumu 95.000,- eur a žalobkyni v 5. rade sumu 85.000,- eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

12. Rozsudok súdu prvého stupňa napadol v zákonnej lehote odvolaním i žalovaný, a to v jeho vyhovujúcej časti, domáhajúc sa zmeny rozsudku súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcej časti tak, že súd návrh žalobcov v 1. až 5. rade na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v celom rozsahu zamietne. V podanom odvolaní vytýkal súdu prvého stupňa, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí nerešpektoval skorší záväzný právny názor odvolacieho súdu a v rozpore s poučením krajského súdu vec opätovne posúdil v zmysle výroku napadnutého rozhodnutia. Následne poukázal na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR a uviedol, že diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná. Ďalej uviedol, že s argumentáciou súdu prvého stupňa, ktorý v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že nemajetková ujma spadá do rozsahu poistenia v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. a poisťovateľ ju má nahradiť, opierajúc sa pritom o rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 24. 10. 2012 vo veci C-22/12, sa žalovaný nestotožňuje.

13. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom dospel k záveru, že je potrebné podľa § 221 odsek 1 písmeno f) a h) O.S.P. v tom čase platnom, zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vo svojom rozhodnutí poukázal na to, že oboznámiac sa s rozhodnutím Súdneho dvora EÚ č. C-22/2012 zo dňa 24.10.2013 zmenil svoj skorší právny názor ohľadne posúdenia dôvodnosti uplatneného plnenia žalobcov, čo do základu uplatneného nároku vo vzťahu k žalovanému a z uvedeného dôvodu preto uviedol, že je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa správne právne posúdil skutočnosť, že vo vzťahu k uplatnenému nároku žalobcov je žalovaný pasívne vecne legitimovaným účastníkom konania. Keď súd prvého stupňa ustálil, že žalovaný je v danom spore pasívne legitimovaným subjektom, dospel k správnemu právnemu názoru, poukazujúc pritom súčasne na ustanovenie § 15 odsek 1 zákona č. 381/2001 Z. z., z ktorého vyplýva všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby.

14. Odvolací súd ďalej poukázal na nedostatočné zdôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 157 O.S.P. platného v čase rozhodovania odvolacím súdom, nakoľko vychádzajúc z ustanovenia § 13 odsek 3 OZ, pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Pre určenie tejto výšky toto zákonné ustanovenie zakotvuje taxatívne dve kritériá, a) závažnosť vzniknutej majetkovej ujmy, b) veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávneného zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Súd musí pritom však vychádzať vždy z čo najúplnejšieho skutkového stavu a opierať sa o preskúmateľné konkrétne hľadiská. Maximálna čiastka peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žaloby. Odvolací súd preto dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady škody nevysporiadal náležite s vyššie uvedenými kritériami taxatívne stanovenými a nevenoval dostatočnú pozornosť úplnému zisteniu skutkového stavu veci, a to predovšetkým dôsledným výsluchom účastníkov konania na strane žalobcov, ako osôb oprávnených z nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd prvého stupňa vypočul žalobcov iba na jedinom pojednávaní konanom dňa 3.10.2011, pričom obsah ich výpovedí podľa názoru odvolacieho súdu, nemožno považovať za dostatočný z hľadiska posúdenia výšky žalobcami uplatneného plnenia. Úlohou súdu prvého stupňa bude preto vykonať dokazovanie v takom rozsahu, aby výsledky vykonaného dokazovania, po ich vyhodnotení, poskytli spoľahlivý podklad pre rozhodnutie v danej veci. Pri priznaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy z hľadiska úvahy súdu, musí súd vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu veci a opierať sa o úplné a preskúmateľné hľadiská.
V ďalšom konaní súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, opätovne vo veci rozhodne, pričom svoje rozhodnutie i náležite odôvodní.

15. Súd vykonal dokazovanie prednesmi právnych zástupcov účastníkov konania, výpoveďami žalobcov v 2. až 5. rade, nakoľko žalobkyňa v 1. rade je maloletá a bola zastúpená zákonnou zástupkyňou, matkou, žalobkyňou v 5. rade a oboznámením sa s nasledovnými listinnými dôkazmi a to: odvolaním žalovanej, uznesením odvolacieho súdu č. k. 9Co/459/2014-392 zo dňa 28.5.2015, vyjadrením Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie z čísla listu 445,446 a 454, rozsudkom Súdneho dvora vo veci C-22/12, rozsudok KS v Prešove č. k. 21Co/60/2015 zo dňa 31.3.2016, poistnou zmluvou pána E. W., úmrtným listom, rozsudkom OS Komárno č. k. 3T/23/2009, osvedčením o dedičstve OS Komárno č. k. 4D/384/2008, potvrdením Sociálnej poisťovne o peňažných dávkach vyplatených v období od 1.1.2008 do 16.5.2008, potvrdením Sociálnej poisťovne o výške sirotského dôchodku, rodným listom žalobkyne v 1. rade, potvrdením o výdavkoch na kúpeľnú liečbu za maloletú, lekárskou správou za žalobcu v 3. rade, čestným prehlásením, vyrozumením žalovaného k oznámeniu poistnej udalosti, rozsudkom NS SR č. k. 3Cdo/301/2012, 4Cdo/168/2009, a odlišným stanoviskom JUDr. Rudolfa Čiča k tomuto rozsudku, pracovnou zmluvou nebohého, mzdovým listom zamestnanca C. E., výplatnými páskami za obdobie 01/2008 - 05/2008, osobným listom dôchodkového poistenia, kópiami nákladov žalobkyne v 5. rade, potvrdením o zárobku žalobkyne v 5. rade a zistil tento skutkový a právny stav:

16. Právna zástupkyňa žalobcov uviedla, že navrhuje podrobne vypočuť žalobcov tak, ako to uviedol odvolací súd vo svojom uznesení a tiež poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.3.2016 pod sp. zn. 21Co 60/2015 a z neho hlavne na body 26. a ďalšie odôvodnenia rozsudku, ktoré sa vyjadrujú vo vzťahu k pasívnej legitimácii žalovaného o rozhodnutí Európskeho súdu vo veci Katarína Hassová a spol. a po podrobnom výsluchu žalobcov a doplnenom dokazovaní rozhodnutiami do spisu doloženými uviedla, že sa žalobcovia pridržiavajú v plnom rozsahu svojho nároku a žiadajú priznať výšku náhrady nemajetkovej ujmy vyčíslenú v peniazoch tak, ako si ju uplatnili po pripustenej zmene petitu žaloby. Čo sa týka otázky pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, ktorá otázka v podstate je najspornejšou v tomto konaní, uviedla, že je síce pravdou, že európske smernice nemôžu ukladať povinnosti jednotlivcom, ale tak, ako to vyplýva z bodu 4. Odôvodnenia Krajského súdu v Prešove č. k. 21Co 60/2015, je pravdou aj to, že existuje nespochybnená a rozsiahla európska judikatúra, ktorá sa vyjadruje k tomu, že súdy sú povinné vnútroštátne predpisy vykladať tak, aby boli čo najviac v súlade so Smernicami ES a vykladať ich tak, aby bol výkladom súdu dosiahnutý taký účel, aký je smernicou sledovaný. Ak teda skutočne nie je možné uložiť európskou smernicou povinnosti priamo, nezbavuje to štát povinnosti rozhodovať v súlade s európskymi smernicami a teda eurokomfortne. Pokiaľ ide o výšku uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, mala za to, že všetci žalobcovia zotrvávajú na svojich nárokoch tak, ako si ich pôvodne uplatnili v žalobe. Z doplneného dokazovania súdu prvej inštancie, najmä vo vzťahu k žalobkyni v 1. rade, v dôsledku plynutia času nedochádza k tomu, že by sa ujma spôsobená stratou otca zmierňovala, práve naopak, psychologička vo svojej správe uvádza, že

maloletá stále viac pociťuje neprítomnosť svojho otca vo svojej blízkosti. Rovnako je zrejmé z výsluchu žalobcov v 2. a 3. rade, rodičov zosnulého, že smrťou ich syna sa kvalita ich života nezvratne a v podstate až do konca ich života zmenila takým spôsobom, že nikdy už nebude dosahovať kvalitu života pred smrťou syna. Poukázala na to, že práve na tieto veci minimálne vo vzťahu k žalobkyni v 1. rade a rodičov je potrebné prihliadnuť.

17. Zákonná zástupkyňa žalovanej v 1. rade podrobným výsluchom uviedla, že o smrti svojho priateľa C. E. sa dozvedela dňa 16.5.2008, keď došlo k dopravnej nehode, lebo jej zavolala matka C. E.. Matke jej druha niekto telefonoval a oznámil jej, že sa stala dopravná nehoda a zákonná zástupkyňa maloletej spolu s matkou druha išli na miesto samé, kde uvideli C. E. už mŕtveho, zakrytého. V tom čase maloletá A. mala tri roky. Maloletá sa o smrti svojho otca dozvedela tak, že jej to matka povedala, nevie kedy to bolo, lebo najprv navštívila psychiatričku, ktorá jej povedala, ako to má dieťaťu povedať. Maloletej oznámila zákonná zástupkyňa túto tragickú udalosť tak, že týždeň predtým sa s ňou rozprávala o tom, ako jednej známej zomrel syn a matka žalobkyni v 1. rade povedala, že išiel do neba, tak aj ona jej povedala, že takto pochodil aj jej ocko. Maloletá vtedy veľmi plakala, aj keď zákonná zástupkyňa uviedla, že si to zrejme neuvedomovala, až neskôr, keď sa stále pýtala svojej matky, prečo ocko nepríde domov a kedy ho matka donesie. V súčasnosti má žalobkyňa v 1. rade 11 rokov a navštevuje piaty ročník základnej školy. V súčasnosti už zákonná zástupkyňa všetko povedala maloletej, ako sa stalo, o celej situácii bola uzrozumená, lebo takto jej to poradila psychiatrička, aby sa to všetko dozvedela od svojej matky a nie od iných náhodne. V súčasnosti sa maloletá často pýta na svojho otca, spomína a zákonná zástupkyňa jej hovorí a rozpráva situácie, ako spolu prežili a čo zvykli robiť a ako ju mal ocko veľmi rád. Od narodenia žalobkyne v 1. rade sa pán C. E. zdržiaval na území SR s tým, že bol kamionistom a keď trávil čas doma, že nebol na cestách, bol vždy s maloletou, venoval sa jej a bývali ako rodina v spoločnej domácnosti. V čase, keď došlo k dopravnej nehode, zákonná zástupkyňa maloletej a otec maloletej neboli zosobášení. Žalobkyňa v 1. rade navštevovala psychologickú poradňu, keď nastúpila do prvého ročníka základnej školy. Čo sa týka zákonnej zástupkyne maloletej, uviedla, že jej život sa od smrti jej druha zmenil tak, že prvý pol rok si na nič nepamätala, pretože bola v šoku, neskôr bývala s maloletou určitú dobu u svojich rodičov, potrebovala to v čase tesne po smrti jej druha, aby nebola sama s maloletou. V súčasnosti sa nedokáže pozerať na spoločné videonahrávky, ktoré mala s druhom, na fotky áno, lebo maloletá na tom trvá a vtedy prišla na to zákonná zástupkyňa, že aký je ťažký život a ako je potrebné využiť každú chvíľu s tým, koho máme radi a 8 rokov má priateľ pobalené osobné veci na povaly, ktoré ešte ona nevedela vyhodiť. Jej vzťah s pánom E. trval od roku 2003 a bola to jej veľká láska. Od tej doby ako zomrel jej druh, s maloletou trávi jednodňové pobyty alebo návštevy určitých miest a raz bola s ňou na dovolenke. Nechodieva na tanečné zábavy ani do kina ani do divadla. Čo sa týka fungovania spoločnej domácnosti s pánom E., uviedla, že pokiaľ nebol na cestách, tak spolu riadili domácnosť a riešili veci a pokiaľ bol na ceste v zahraničí pracovne, tak celú domácnosť riadila žalobkyňa v 5. rade a aj iné práce, ktoré súviseli s domácnosťou v rodinnom dome. V súčasnosti má žalobkyňa v 5. rade novú známosť, ktorá trvá zhruba 2 roky. Maloletá sa už stretla s jej priateľom. Čo sa týka uplatnenej výšky nemajetkovej ujmy, žalobkyňa uviedla, že podľa jej názoru, ľudský život sa nedá vyčísliť peniazmi. Nevedela sa konkrétne vyjadriť k tomu, prečo si konkrétne uplatňuje takú výšku, ako uviedla v žalobe.

18. Žalobkyňa v 2. rade uviedla, že ako matka syna, ktorý jej zomrel je veľmi ťažké, uviedla, že prežiť svoje dieťa je najhoršie, čo jedna matka môže prežiť a opísať svoje city, ktoré prežíva po smrti svojho syna je veľmi ťažké, pretože bol mladý a zdravý, netrpel žiadnymi ochoreniami a keď bol doma, vždy sa s ním stýkala a stretávala. Často chodil k rodičom spolu s vnučkou a mali spolu veľmi dobrý vzťah. Po smrti syna uviedla, že sa jej zmenil celý život, ale pravidelne sa stretáva so žalobkyňou v 5. rade a vnučkou a spolu trávia veľa času a jedine pomocou žalobkyne v 5. rade a syna žalobcu v 4. rade sa dostala z celej tejto situácie, inak by to asi neprežila.

19. Žalobca v 3. rade uviedol, že sa mu veľmi ťažko hovorí, keď má hovoriť o smrti svojho dieťaťa, ktorý mu veľmi chýba do života. Veľa času trávil so svojím synom, v podstate ako rodina chodili spolu na dovolenky, veľa času trávili spolu a teraz, keď nemá jedného syna, stále mu niečo chýba, aspoň on to tak cíti. Pre deti robil všetko, pracoval, aby všetko mali. Od smrti jeho syna často k nemu chodieva žalobkyňa v 5. rade s vnučkou, stýkajú sa, stretávajú sa. Po smrti svojho syna, zhruba rok na to mal žalobca infarkt. Liečba stále trvá, berie 9 druhov liekov. Lieči sa v kardiocentre v Nitre. S nebohým synom C. trávil veľa času aj preto, lebo mu pomáhal pri domácich prácach. Uviedol, že vzhľadom na psychický stav, aký mal po smrti syna, bol s manželkou u psychologičky v G. J. jedenkrát, tento pohovor mu pomohol. Jeho manželka, uviedol, že nepodstúpila od smrti ich syna žiadnu liečbu a nebola ani u

psychológa. Pán Q. E., ktorý spôsobil dopravnú nehodu, ich po smrti ich syna nekontaktoval. Čo sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy, uviedol, že žaluje takú sumu, akú žaluje, lebo tisíckrát sa mu pred očami celá nehoda odomlela, najmä to, ako by sa dalo zabrániť takejto nehode, čo mal syn urobiť, aby sa to nestalo a jednoducho on ako otec nevie túto situáciu prekonať a zbaviť sa týchto myšlienok. Prežiť smrť vlastného dieťaťa je niečo neopísateľné a ťažké.

20. Žalobca v 4. rade ako brat nebohého uviedol, že C. bol jeho jediný veľký brat, vždy mu pomohol, poradil a trávili spolu veľa času. Chodievali spolu na výlety aj zábavy a každý týždeň bol v kontakte aj s maloletou A.. Po smrti brata nenavštevoval žiadnu psychologickú alebo psychiatrickú ambulanciu a ani sa nepodrobil žiadnej liečbe v tomto smere. Uviedol, že prežitie smrti vlastného brata je dosť ťažké, lebo stratil niekoho, koho mal veľmi rád a bol mu veľmi blízky. V rodine nemá žiadnych takých blízkych k veku svojho brata, kto by mu kompenzoval stratu jeho brata. Čo sa týka situácie v ich rodine, uviedol, že po smrti brata je 8 rokov a matka nedokáže normálne vypovedať a rozprávať o tom. Ťažko to prežíva a toto cítiť aj doma, keď sú spolu. On ako syn rodičov nebýva s rodičmi v spoločnej domácnosti už 13 rokov, ale do tej doby kým bývali v spoločnej domácnosti sa s bratom C. stýka každý deň. Čo sa týka uplatnenej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, uviedol, že neexistuje toľko peňazí, čo by mu vrátilo brata.

21. Právny zástupca žalovaného po vykonanom dokazovaní uviedol, že sa tiež pridržiava svojich všetkých doterajších písomných podaní a prednesov, kde od počiatku, čo sa týka náhrady nemajetkovej ujmy, je podľa jeho názoru v spore sporná právna otázka, a to týkajúca sa pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v konaní. Uviedol, že Najvyšší súd SR zohľadňujúc rozhodovaciu činnosť aj Európskeho súdneho dvora, ako aj venujúc sa otázke možnosti priameho resp. nepriameho účinku smerníc a ich aplikovania vo vzťahu k žalovanému, ako súkromnej právnickej osobe, nevystupujúc v pozícii štátu alebo štátom splnomocnenej organizácie, poukázal na rozsudok NS SR č. k. 3Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2016, bola otázka pasívne vecnej legitimácie žalovaného týmto rozsudkom odmietnutá a v tomto rozsudku Najvyšší súd SR sa vysporiadal aj s otázkou eurokomformného výkladu, ktorý má svoje limity a tými je práve vnútroštátna právna úprava, kde možnosti aj nepriamej aplikácie smerníc sú obmedzené základnými zásadami, ako sú zákaz retroaktivity alebo zásada právnej istoty. Zastával ten názor, že nemôže byť vykladané na ťarchu žalovaného, že zákonodarca pri koncipovaní zákona o povinnom zmluvnom poistení v roku 2001 náhradu nemajetkovej ujmy pre pozostalých do tohto zákona neimplementoval a neurobil tak doposiaľ. Z uvedeného dôvodu mal za to, čo sa týka právneho posúdenia veci, že žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaný v sporoch obdobného druhu a z tohto dôvodu navrhol žalobu zamietnuť. V prípade, že by sa súd prvej inštancie nestotožnil s právnymi závermi rozhodovacej činnosti NS SR, čo sa týka výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy, táto je na zvážení súdu a jej oprávnenosť resp. primeranosť výšky toto dôkazné bremeno zaťažovalo žalobcov. Ďalej poukázal v nadväznosti na uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Kontrová verzus SR, kde v dôsledku úmrtia dvoch maloletých detí pani Kontrovej došlo k úplnému rozvratu rodinného života, pričom Európsky súd ako primeranú považoval a prisúdil náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 12.500,- eur za každé maloleté dieťa a v tejto súvislosti poukázal na to, že je potrebné zohľadniť pri prípadnom určení výšky nemajetkovej ujmy najmä vo vzťahu k žalobcom a najmä voči žalobcom v 2. až 4. rade, ktorí neobývali spoločnú domácnosť s pánom E..

22. Čo sa týka aktívnej legitimácie žalobcov v 1. až v 5. rade súd mal preukázané úmrtným listom z čl. 12, že C. E., nar. XX.XX.XXXX zomrel dňa XX.XX.XXXX a dedičia po ňom sú, podľa osvedčenia o dedičstve pod sp. zn. 4D 384/2008 Okresného súdu v Komárne a súdneho komisára pod č. k. Dnot. 181/2008 žalobkyňa v 5. rade, žalobcovia v 2. a 3. rade, ktorí spolu so žalobkyňou v 1. rade sú dedičmi, ale dedičstvo odmietli a žalobkyňa v 5. rade prichádzala do úvahy ako dedička zo zákona v II. dedičskej skupine, podľa § 474 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako spolužijúca osoba. Žalobca v 4. rade je bratom nebohého C. E., ten si to uplatnil z tohto dôvodu. Žalobkyňa v 1. rade, podľa rodného listu z čl. 26 je dieťaťom nebohého C. E. a žalobkyni v 5. rade.

23. Z rozsudku Súdneho dvora zo dňa 24.10.2013, vyplýva, že rozhodol tak, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 20005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14.

mája 1990, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poistného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

24. Z rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.3.2016 sp. zn. 21Co 60/2015 vyplýva najmä z bodu 26. a nasl., že ako odvolaciemu súdu sú mu známe argumenty iných súdov o neexistencii pasívnej legitimácie poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy (napr. rozsudok NS SR z 31.3.2016 č. k. 3Cdo 301/2012). Vo vzťahu k odlišnému právnemu názoru v iných súdnych konaniach a k obrane poisťovne, že vnútroštátne právo nezakladá povinnosť poisťovne nahradiť nemajetkovú ujmu z povinného poistenia, odvolací súd udáva, že po rozsudku Súdneho dvora vo veci Hassová C-22/12 by nemali byť pochybnosti o tom, že ak vnútroštátne právo priznáva právo na náhradu nemajetkovej ujmy pri usmrtení osoby prevádzkou motorového vozidla, tak, že štát musí zabezpečiť právnu úpravu o poistnom krytí takejto ujmy. V rovnaký deň súdny dvor rozhodol v inej veci, že toto poistné krytie štáty nesmú limitovať pod 1.000.000,- eur v prípade jedného škodového nároku (C 277/12 Drozdovs). Tiež odvolací súd poukázal na to v tomto svojom rozhodnutí, že sa rozhodne nestotožňuje s Ministerstvom financií SR, ktoré vo veci Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 230/15 v liste č. MF/014548/2016-613 konštatuje, že Slovenská republika „takýto typ odškodnenia zatiaľ v civilnom práve zavedený nemá a „ak chceme chrániť pozostalých, a to nielen po dopravných nehodách, bolo by vhodné zaviesť podobný inštitút aj do slovenského civilného práva, avšak to je mimo pôsobnosti MF SR“. Teda Ministerstvo financií SR neuznáva nemajetkovú ujmu na strane pozostalých pri ochrane osobnosti ako prostriedok ochrany pre pozostalé osoby. Odvolací súd naopak vyjadruje v tomto rozhodnutí presvedčenie o opaku, že slovenský právny poriadok priznáva pozostalým za zásah do súkromia usmrtením blízkeho človeka náhradu nemajetkovej ujmy. V bode 28. odôvodnenia rozsudku odvolací súd uvádza, že spornou právnou otázkou medzi súdmi Slovenskej republiky zostala otázka, či si Slovenská republika svoju povinnosť transponovať smernicu splnila. Ak je pravdou, že poisťovňa nemá zákonnú povinnosť kryť náhradu nemajetkovej ujmy, potom si SR svoju transpozičnú povinnosť nesplnila a vystavila sa tak žalobám osôb, ktorým súdy uložili povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. V bode 29. odôvodnenia rozsudku odvolací súd je však presvedčený, že pri aplikácii všetkých výkladových metód a nie lej jednej, izolovane je dôvodný záver, že slovenská právna úprava obsahuje povinnosť poisťovní z povinného zmluvného poistenia nahradiť aj nemajetkovú škodu na zdraví. V bode 31. odôvodnenia rozsudku považuje odvolací súd za dôležité, že ustanovenie § 4 odsek 2 písmeno a) / ZoPZ upravuje škodu na zdraví vo všetkých jej zložkách, zákonodarca teda nesledoval (explicitne nevypočítal) poistné krytie len niektorej zložky škody na zdraví napr. bolestné, stratu na zárobku, vecnú škodu a pod. Zakotvením poistného krytia, nielen niektorej zložky na zdraví, je opodstatnený názor, že pod škodou na zdraví treba zaradiť všetky jej zložky, tak v rovine majetkovej ako aj nemajetkovej. V bode 40. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu ustanovením § 4 odsek 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z. z. sa do slovenského právneho poriadku implementovali ustanovenia smernice Rady 72/166 EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ako aj druhej smernice Rady 84/5/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (v súčasnosti kodifikované v spoločnej smernici č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a kontrole plnenia tejto povinnosti).

25. Z rozsudku Najvyššieho súdu SR č. k. 3Co 301/2012 zo dňa 31.3.2016, najvyšší súd dovolanie zamietol a v tomto rozsudku poukázal pri posudzovaní otázky pasívnej legitimácie poisťovne, ktorá vystupovala za žalovaného v 2. rade, že sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že pojem škoda v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. nesubsumuje v sebe aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých a že táto náhrada nie je predmetom poistného krytia v zmysle § 4 odsek 2 písmeno a) uvedeného zákona, z ktorého dôvodu nie je poisťovňa v konaní pasívne legitimovaná. K tejto otázke pasívnej legitimácie poisťovní v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka, za zásah do ich osobnostných práv pozostalých spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode a jej krytia z povinného zmluvného poistenia, už bola v rozhodovacej činnosti NS SR riešená, a to uznesením zo dňa 20.4.2011 sp. zn. 4Cdo 168/2009 a z uvedeného rozhodnutia vyplýva záver o nedostatku pasívnej legitimácie poisťovne s poukazom na

výklad ustanovenia § 4 odsek 2 písmeno a) zákona č. 381/2001 Z. z., v zmysle ktorého plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z § 13 odsek 2 OZ. Najvyšší súd v posudzovanej veci nezistil dôvody na odklon od názoru vysloveného Najvyšším súdom vo vyššie uvedenom rozhodnutí, ktorý považuje za opodstatnený aj v prejednávanej veci. Predpokladom pre vyriešenie otázky pasívnej legitimácie poisťovne je posúdenie správnosti výkladu § 4 odsek 2 písmeno a) zákona č. 318/2001 Z. z. odvolacím súdom, podľa ktorého povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúci z § 13 odsek 2 OZ.

26. Z poistnej zmluvy č. 6545550077 zo dňa 29.04.2008, bolo preukázané, že takúto zmluvu uzatvoril odporca s p. W. E., bytom C. pre poistenie zodpovednosti pre škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a jednalo sa o zákonné poistenie jeho motorového vozidla zn. VAZ XXXX, kde mal stanovené základné ročné poistné 10 825,- Sk a lehotné/jednorazové poistné 877,- Sk. K poistnej zmluve boli pripojené aj Všeobecné poistné podmienky poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 702.

27. Z úmrtného listu bolo preukázané, že C. E., zomr. dňa XX.XX.XXXX.

28. Z rozsudku OS Komárno, č. k. 3T/23/2009 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Nitre, pod sp. zn. 3To/1/2010 zo dňa 26.01.2010, bolo súdu preukázané, že obžalovaný Q. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., bol uznaný vinným, že dňa 16.05.2008 riadil svoje osobné motorové vozidlo zn. Z. XXXX a nedal prednosť zľava od obce C. prichádzajúcemu motocyklistovi C. E., pričom v dôsledku zrážky, motocyklista utrpel zranenia, ktorým na mieste podľahol. Týmto spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 psím. a) Tr. zákona v súvislosti s § 138, psím. h) Tr. zákona, za to bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov, tento trest bol podmienečne odložený zo skúšobnou dobou tri roky, a tiež bolo obžalovanému uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke na tri roky. Poškodená Q. E., nar. XX.XX.XXXX, bola odkázaná s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

29. Osvedčením o dedičstve č. k. 4D/384/2008, Dnot 181/2008 Okresného súdu Komárno, bolo preukázané, že po nebohom C. E., zomr. XX.XX.XXXX bolo prejednané dedičstvo, ktoré nadobudla v celosti jeho družka A. A. - žalobkyňa v 5. rade.

30. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, bolo preukázané, že žalobkyňa v 5. rade poberá sirotský dôchodok v sume 90,- Eur od 01.01.2011.

31. Z rodného listu mal. A. E., nar. XX..XX.XXXX, bolo preukázané, že jej otcom bol nebohý C. E. a jej matka žalobkyňa v 5. rade.

32. Lekárskou správou žalobcu v 3. rade z č. l. 29, bolo preukázané, že sa lieči u kardiológa MUDr. Petra Tótha.

33. Čestným prehlásením žalobkyne v 5. rade, zo dňa 24.08.2009, bolo preukázané, že čestne prehlásila, že v období od apríla 2003 do 16.05.2008 žila s nebohým C. E. v spoločnej domácnosti ako druh a družka a spoločne uhrádzali náklady na bývanie a spolužitie. Toto čestné prehlásenie okrem žalobkyne v 5. rade podpísali aj dvaja svedkovia.

34. Správou zo psychologického - diagnostického vyšetrenia maloletej A. E., nar. XX.XX.XXXX z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Komárne bolo preukázané, že u maloletej pretrváva pozitívny citový vzťah k zosnulému otcovi, spomína si na niektoré spoločné zážitky s otcom, niektoré má sprostredkované od matky. Na základe emocionálnych a pocitových reakcií dieťaťa a spôsobu komunikácie o ňom je evidentné, že ju viaže k otcovi silné citové puto, ktoré sa vekom mohlo posilniť preto, že dieťa si viac uvedomuje jeho stratu. K uvedenému pravdepodobne prispieva aj veľmi pozitívny citový vzťah k starým rodičom z otcovej strany, ktorých pravidelne navštevuje. Centrum prostredníctvom psychológa PhDr. Kataríny Uhrinovej odporučilo zvážiť návrh matky o náhradu nemajetkovej ujmy a zaplatenie pozostalostnej úrazovej renty pre dieťa od príslušnej poisťovne v

prospech dieťaťa a v záujme čiastočnej eliminácie negatívnych dopadov náhlej straty rodiča v útlom veku na jeho psychiku.

35. Podľa ustanovenia § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

36. Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.
ods. 2, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
ods. 3, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

37. Podľa ustanovenia § 420 ods. 1, OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.
ods. 2, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú, ich zodpovednosť podľa pracovno-právnych predpisov nie je tým dotknutá.
ods. 3, zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

38. Podľa ustanovenia § 427 ods. 1 OZ, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahovou tejto prevádzky.
ods. 2, rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

39. Podľa ustanovenia § 428 OZ, svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

40. Zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov stanovuje:

41. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. v platnom znení o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov. Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy (§ 1 ods. 2).

42. Podľa ust. § 4 ods. 1, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu, spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, uvedeného v poistnej zmluve.
ods. 2, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu:
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov, spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a, b a d, ak poisťovateľ nesplnil povinnosti, uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistené plnenie alebo neoprávnene krátil, poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.
ods. 3 poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom, uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom.

ods. 4, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu, podľa ods. 2 ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla, a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

43. Podľa ust. § 15, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi, a je povinný tento nárok preukázať.

44. Podľa článku 1 ods. 2 Smernice Rady 72/166/EHS, na účely tejto smernice "poškodený", znamená akúkoľvek osobu, oprávnenú na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu spôsobenú motorovými vozidlami.

45. Zo znenia Článku 3 ods. 1 Smernice 76/166/EHS vyplýva, že každý členský štát je povinný zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území bola pokrytá poistením. Rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia sa určia na základe týchto opatrení.

46. Podľa článku 1 ods. 1 Smernice Rady 90/232/EHS bez toho, aby bol dotknutý druhý pododsek článku 2 ods. 1 smernice 81/5/EHS, poistenie uvedené v článku 3 ods. 1 smernice 72/166/EHS bude pokrývať zodpovednosť za ujmu na zdraví, spôsobenú všetkým cestujúcim okrem vodiča, vyplývajúce z prevádzky vodiča.

47. Článok 3 Smernice 90/232/EHS, stanovuje, že táto zodpovednosť musí pokrývať zodpovednosť za ujmu na zdraví spôsobenú všetkým cestujúcim, okrem vodiča vyplývajúce z prevádzky vozidla.

48. Na základe doplneného dokazovania podľa uznesenia odvolacieho súdu zo dňa 28.5.2015 č. k. 9Co 459/2014-392 s odkazom na obranu žalovaného, že nie je vecne pasívne legitimovaný v tomto konaní ako poisťovňa v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu SR č. k. 3Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2016 odvolací súd na strane 19. svojho uznesenia ustálil, že zhodne so súdom prvého stupňa nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je vo vzťahu k žalovanému ako poisťovateľovi zodpovednej osoby daný, a tento je krytý povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, keď v zmysle ustanovenia § 4 odsek 2 písmena a) zákona č. 381/2001 Z. z. je za škodu na zdraví potrebné považovať aj nemajetkovú ujmu. Preto možno ustáliť, že súd prvého stupňa čo do základu uplatneného nároku žalobcov vec správne právne posúdil. Súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, a teda poukazuje na to, že odvolací súd jednoznačne sa vyjadril k otázke pasívnej vecnej legitimácie žalobcu ako poisťovne v tomto spore, ktorá je daná, avšak súd prvej inštancie podporne v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.3.2016 sp. zn. 21Co 60/2015 sa stotožňuje s právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto rozhodnutí, najmä v odôvodnení, kde veľmi podrobne rozoberá dôvody, pre ktoré je poisťovňa vecne pasívne legitimovaná v takýchto konaniach a v tomto smere nepovažuje súd prvého stupňa za rozhodujúce rozhodnutie NS SR č. k. 3Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2012, ktoré ešte ani nebolo publikované v Zbierke listín Najvyššieho súdu SR. Všeobecne ešte k otázke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného ako poisťovne pri nárokoch žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy súd dodáva, že pre rozhodovaciu činnosť vnútroštátnych súdov nesporne má a najmä pro futuro bude mať vplyv recentné rozhodnutie Súdneho dvora EÚ z 24.10.2013 vo veci návrhu na začatie prejudiciálneho konania v prípade Hassová, C-22/12. Vnútroštátny súd sa svojou prvou prejudiciálnou otázkou v podstate pýtal, či sa článok 3 odsek 1 prvej smernice a článok 1 prvý odsek 3 smernice majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Súdny dvor v prerokovanom prípade zaujal stanovisko, že podľa prvej a tretej smernice sú členské štáty povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na ich území bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených osôb a obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti krytia povinným poistením cestujúcich motorových vozidiel, nezostali neuhradené. Súdny dvor pritom bral ohľad aj na fakt, že nemali problém v jednotnom výklade spôsobujú aj rozdiely v jednotlivých jazykových verziách prekladov smernice s odlišnými významami pojmov ako „ujma na zdraví“ a „škoda na majetku“. Súdny dvor EÚ však musel poskytnú taký výklad, aby bolo štátom pokiaľ možno, zrejmé, že článok 3 odsek 1 prvej smernice, článok 1 odsek 1 a 2 druhej smernice a článok 1 prvý odsek tretej smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla

má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci. Súdny dvor vo veci Hassová: nemajetkovú ujmu možno dostať z povinného zmluvného poistenia. Pasívna legitimácia poisťovne pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, Bulletin NS SR 1/2014.

49. Čo sa týka posúdenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy § 13 odsek 3 Občianskeho zákonníka, ktorý zakotvuje taxatívne dve kritériá, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, súd tak ako mu to naradil odvolací súd, podrobne k týmto okolnostiam vypočul žalobcov, ktorí sa tejto náhrady nemajetkovej ujmy domáhajú a z ich podrobného výsluchu, tak ako to súd už vyššie opísal v odôvodnení tohto rozsudku jednoznačne vyplýva, že stratu C. E., druha žalobkyne v 5. rade a otca maloletej A. E., pociťujú tieto osoby najviac, pretože žili v spoločnej domácnosti. Neboli síce manželmi, spoločne vychovávali svoje maloleté dieťa, žalobkyňu v 1. rade a na maloletom dieťati smrť otca zanechala stopy, keď sa musela podrobiť vyšetreniam v psychologickej poradni, aby sa takýmto spôsobom vedela vysporiadať so smrťou svojho otca, keďže mala tri roky, keď došlo k tragickej udalosti, a to dopravnej nehode s následkom smrti jej otca a Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Komárne sa jednoznačne vyjadrilo k tomu, že naďalej u maloletej pretrváva pozitívny citový vzťah k zosnulému otcovi, spomína si na niektoré spoločné zážitky s otcom, rada pozerá fotografie otca, viaže ju k otcovi silné citové puto, ktoré sa aj vekom posilnilo z dôvodu pozitívneho postoja v tomto smere samotnou matkou dieťaťa a starými rodičmi, teda žalobcami v 2. a 3. rade. Z tohto dôvodu súd má za to, že žalobkyni v 1. rade dôvodne prislúcha náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- eur, ktorú je povinná zaplatiť žalovaná do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku nároku súd žalobu zamietol, keď ju nepovažoval za dôvodnú vo výške 200.000,- eur, ako si ju pôvodne žalobkyňa uplatnila prostredníctvom zákonnej zástupkyne. Neexistuje v tomto smere žiadny zákon, ktorý by taxatívne vymedzoval výšku priznania náhrady nemajetkovej ujmy, keďže ľudský život a najmä jeho strata sa nedá vyčísliť žiadnou sumou. Čo sa týka žalobcov v 2. a 3. rade ako rodičov nebohého C. E., vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že ťažko prežívajú smrť svojho dieťaťa, najmä matka, ktorá nedokázala vo veci riadne vypovedať a súd aj musel ukončiť jej výsluch, nakoľko bola v takom zlom citovom rozpoložení a natoľko bola rozrušená a plakala, že nedokázala odpovedať na otázky súdu, zajakávala sa, chvela sa, nedokázala stáť pri svojej výpovedi, tak z tohto jej stavu jednoznačne vyplýva a súd to tak posúdil, že veľmi ťažko prežíva smrť svojho syna aj po ôsmich rokoch od doby, kedy zomrel, pričom má ešte ďalšieho syna, žalobcu v 4. rade a od tej doby bola na psychologickom vyšetrení iba v jednom prípade. Žalobca v 3. rade ako manžel žalobkyne v 2. rade a otec zosnulého C. E. tiež ťažko prežíva smrť svojho syna, s ktorým trávil veľa času počas svojho života, pretože mu pomáhal jednak pri domácich prácach, ako aj pri oprave auta, keď sa pokazilo, ktoré spoločne zakúpili a uviedol, že spoločne bývali v jednej domácnosti od narodenia syna zhruba asi do roku 2000, nevedel to však presne povedať. Presne nevedel uviesť ani on ani jeho manželka, prečo si vyčíslili výšku náhrady nemajetkovej ujmy tak, ako si ju vyčíslili v žalobe, teda po 100.000,- eur, keď sami uviedli, že nič im nedokáže nahradiť ich syna a žalobca v 3. rade prekonal po smrti svojho syna aj infarkt a prežiť smrť vlastného dieťaťa podľa jeho slov je niečo neopísateľné a ťažké, a preto mal súd za to, že suma 10.000,- eur, ktorú súd určil za sumu náhrady nemajetkovej ujmy a zaviazal k jej zaplateniu žalovanú, žalobcom v 2. a 3. rade do troch dní od právoplatnosti rozsudku, považoval za spravodlivú a optimálnu a vo zvyšku súd žalobu zamietol, ako u žalobkyne v 2. rade, tak aj u žalobcu v 3. rade. Čo sa týka žalobcu v 4. rade, ide o brata nebohého C. E., uviedol, že s ním trávil veľa času, kým žil v spoločnej domácnosti, spolu s rodičmi, v ktorej nežije už 13 rokov. Od tej doby, ako nežije v spoločnej domácnosti s rodičmi a s bratom sa stýkal počas života brata s ním každý týždeň. Tiež sa vyjadril, že neexistuje toľko peňazí, čo by mu vrátilo brata a nevedel sa vyjadriť, prečo si uplatnil takú výšku náhrady nemajetkovej ujmy ako si uplatnil v žalobe. Súd však zvážil a bral do úvahy skutočnosť, že v podstate on jediný sa s ním stýkal najmenej zo všetkých žalobcov od tej doby, ako nežili v spoločnej domácnosti ako súrodenci, najmenej sa s ním stýkal, keďže ostatní žalobcovia, ako zákonná zástupkyňa maloletej, maloletá a rodičia nebohého sa s ním stýkali počas jeho života častejšie, najmä dennodenne, preto je súd toho názoru, že odškodnenie vo výške 5.000,- eur náhrady nemajetkovej ujmy je spravodlivá a poskytuje zadosťučinenie za smrť nebohého brata, žalobcovi v 4. rade, ktorú náhradu je žalovaná povinná zaplatiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku súd žalobu zamietol. Čo sa týka žalobkyni v 5. rade, jedná sa o matku maloletej žalobkyne v 1. rade, družkou nebohého C. E., s ktorou spolu zdielali spoločnú domácnosť a mali vzťah intímny od roku 2003. Nebohý bol pre žalobkyňu v 5. rade veľká láska, z ktorého vzťahu sa narodila maloletá žalobkyňa v 1. rade. Žili riadnym usporiadaným životom, chceli sa

zosobášiť po vykonaní štátnej záverečnej skúšky žalobkyne v 5. rade, chceli mať aj druhé dieťa. Smrť C. E. veľmi zle vplývala na žalobkyňu v 5. rade. Sama potvrdila, že pol roka žila v šoku, keďže na nič si nepamätá. Bola nútená sa odsťahovať s maloletou k svojim rodičom, aby stále nemyslela na to, čo sa stalo. Nedokáže pozerať spoločné videonahrávky s C. E., iba fotky, aj tie iba z dôvodu, že si to maloletá vyžaduje, keď spomína na svojho ocka. Uviedla, že vzhľadom aj na celú situáciu nepotrebovala pomoc psychológa, ale maloletá ju potrebovala. Z týchto dôvodov mal súd za to, že výška náhrady nemajetkovej ujmy 15.000,- eur, ktorú súd žalobkyni v 5. rade priznal, je dôvodná s poukazom na jej vzťah k nebohému, a preto v takejto výške ju súd priznal, keďže ako už súd vyššie uviedol, neexistuje žiadne zákonné ustanovenie, ktoré by ukladalo súdu, v akej výške má akému rodinnému príslušníkovi priznať výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Súd sa stotožňuje s výrokmi žalobcov v tom, že ľudský život sa nedá oceniť peniazmi a nenavráti nikomu smrť rodinného príslušníka. Ide o veľmi blízke citové vzťahy a sklony, keď priami rodinní príslušníci, ako je to v prípade žalobcov, prežili s nebohým kus života, radosti, starosti, všetko, čo k životu patrí, a preto náhradu nemajetkovej ujmy treba pociťovať ako ujmu osobnostnú k rodinným príslušníkom a finančné zadosťučinenie ako satisfakciu resp. čiastočné odškodné za smrť rodinného príslušníka. Podľa ustanovenia § 13 odsek 3 OZ je povinnosťou súdu určiť výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, nielen s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy, ale súčasne musí zvážiť okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. Toto posledné kritérium je určené všeobecne, aby súdu umožnilo prihliadať na najrôznejšie momenty, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby a ktoré aj prípadne ovplyvnili takýto neoprávnený zásah resp. eventuálne aj podnietili. Čo sa týka okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva, bola to dopravná nehoda v danom prípade s tým, že vodič, ktorý spôsobil dopravnú nehodu, Q. E., nebol v žiadnom vzťahu s nebohým C. E., jednoducho porušil povinnosti zákona o cestnej premávke a nedal prednosť v jazde nebohému C. E.. V minulosti nemali k sebe žiadny citový vzťah a ani dobrovoľne neplnil škodca poškodenému z titulu náhrady škody alebo nemajetkovej ujmy. Ďalej súd zohľadnil predovšetkým najintenzívnejšie interpersonálne väzby nebohého so žalobcami, na ktoré už vyššie poukázal, ako aj na skutočnosti, aký život viedli spoločne pred smrťou nebohého a aký vedú po jeho smrti s tým, že jedine žalobkyňa v 5. rade je tá, u ktorej nastalo čiastočné zlepšenie, keďže medzičasom nadviazala známosť už s iným mužom, ktorá trvá dva roky a jedná sa zrejme už o trvalý vzťah. Maloletá nemá s týmto pánom žiadne problémy, stýkajú sa. Väčší zásah do oblasti psychickej utrpeli rodičia, ktorí tak, ako bolo preukázané, aj osem rokov po smrti svojho syna zle znášajú túto stratu. Nepôsobí to dobre ani na ich zdravotný stav. Súd je preto toho názoru, že takto určené náhrady nemajetkovej ujmy každému zo žalobcov, ako ich súd rozhodol a určil vo výroku tohto rozsudku, sú dôvodné, spravodlivé, v súlade so zákonom a najmä nie sú neprimerane vysoké oproti požadovaným, ktoré žiadali žalobcovia v žalobe. Súd zohľadnil všetky rozhodnutia, ktoré sa týkajú obdobných sporov v rámci aj eurokomfortného výkladu.

50. Z vyššie uvedených dôvodov súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

51. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 C.S.P. a priznal ich každému žalobcovi v 1. až 5. rade osobitne v rozsahu 100 % podľa § 262 odsek 1 C.S.P. a o výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením každému žalobcovi osobitným výrokom, keď mu konkrétne prizná výšku náhrady nemajetkovej ujmy vyčíslenú v peniazoch, podľa ustanovenia § 262 odsek 2 C.S.P.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.
Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z. z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z. z.).